

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Macherentini Societatis Iesv Theologi,
Explanatio Catechismi Catholici**

Macherentinus, Johannes

Colon., 1612

Decimvm Praeceptvm. Quid decimum praëceptum vetat?

urn:nbn:de:hbz:466:1-39397

nis opus. At ne quis putaret plenum & perfectum desiderium rei venereę non esse peccatum, nisi in actionem exteriorę prorumpat: id circo hoc præcepto nominatim vetatur alienę vxoris concupiscentia: implicite etiam omnia illicita desideria carnalia. Multi enim corpore casti sunt, qui voluntate adulterium commiserunt: & voluntas sine opere peccat frequenter: quando videlicet aliunde interuenit aliquod impedimentum impediens, quo minus voluntas in actionem exteriorę prorumpat. De quibus mentis cogitatibus lex humana nõ iudicat, sed tantum de ijs quę exterius apparent, factis scilicet & dictis. Lex autem diuina etiam de intimis cordis nostri cogitatibus. Nam *oculis Dei omnia nuda & aperta sunt*: apud quem omnis plena & perfecta voluntas, siue bona, siue mala, pro facto existimatur. Augustinus: *Voluntas prona faciendi, reputatur pro opere facti.*

DECIMUM PRÆCEPTVM.

Quid decimum præceptum vetat?

SEPTIMO præcepto vetita est, actio furandi, & damnum proximo & bonis suis inferendi nec nõ voluntas, ex qua oritur actus exterior iniuste sibi vsurpandi rem proximi sui. At ne quis existimaret solam concupis-

centiam interiorē, sine exteriorē actionē
 Peccatum non esse : Idcirco hoc præcepto
 Dominatim vetatur interior illa voluntas
 Concupiscentia deliberata furandi, & alienā
 rem sibi quouis iure quaque iniuria vendi-
 candi, si esset oportunitas & facultas, aut nihil
 obstarēt timor & verecundia. Implicitē etiā
 vetatur insatiabilis illa iniustē, vel vijs illicitis,
 habendi cupiditas, tanquam os inferni
 omnia deuorans, curis sæcularibus mentem
 iugiter inquietans, & à Spiritualibus auocās
 & directē charitati proximi contraria.

*In hac duo tantum peccatorum genera consen-
 sus in vitio est?*

Non solum in his duobus, sed in omni-
 bus etiam alijs generibus peccatorum cer-
 tissimum est, esse quoque peccata ipsos vo-
 luntatis consensus in opera peccatorum
 perpetranda. Nam ita Dominus ait : *Omnis
 qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio.* Postea
 verò sunt hæc præcepta tantum de his duo-
 bus, & quia proniores sumus ad concupif-
 cendum : & vt per illa cætera quoque intel-
 liguntur.

*Gradus peccatorum esse video quos mihi
 queso explices.*

Sunt sane illi Christiano, salutis suæ stu-
 dioso, non solum diligenter cognoscendi,
 verum etiam, quantum fieri poterit vitandi.
 Confi-

Consideremus ergo in omni peccato exterioris operis, duos esse gradus. Quorum primus est operis ipsius perpetratio: ut, homicidium, furtum, aut quoduis aliud: in quo est completio peccati.

Secundus verò est huic propinquissimus, consensus ipse in opus, etiamsi peccatum in opus non erumpat. Est autem hic gradus prior altero in ipsa executione.

Sunt duo alij his inferiores in omnibus peccatis, qui ad hæc præcepta reduci possunt.

Horum primus prædictis duobus propinquior est, consensus nempe rationis in cogitationem peccati, atque in solam delectationem cogitationis. Quod patres vocant cogitationem morosam. Si quis enim, etiamsi nolit mœchari, tamen velit cogitare inhonesta, atque ipsa cogitatione delectari, peccauit, & mœchatus est in corde suo. Nam hæc prohibet Dominus: *Auferte* (dicens) *malum cogitationum vestrarum ab oculis meis.* Deus *Esa. I.* enim, qui corda intuetur, hæc detestatur. Vnde scriptum est: *Peruersæ cogitationes separant à Deo.* *Sap. I.* Estq; hoc etiam letale peccatum: cum quis plena deliberatione, atque consideratione hæc facit.

Secundus verò est hoc remotior à primis duobus, motus scilicet quidam appetitus nostri, in illicita ante considerationem

rationis: quem proculdubio non est in potestate nostra prohibere omninò, ne insurgat: sed possumus tamen post considerationem, aut ex toto extinguere, aut certè reprimere, ne ad consensum vsque trahamur. Propter hos motus clamat Paulus: *Ego autem carnalis sum venundatus sub peccato.* Et rursus: *Non enim quod volo bonum, hoc ago, sed quod odi malum illud facio.* Quare hæc sunt venialia, atque minora peccata: quæ sancti se confitentur habere pro quibus orant: *Dimitte nobis debita nostra.* Hos ergo quatuor gradus omnis fidelis intelligat, vltimis his præceptis esse significatos.

Rom. 7.

Sunt verò inter hos aliqui alij gradus: ut cum quis dubius est, an consenserit in delectatione cogitationis, an non: aut cum nescit an plene considerauit, an non. Quæ humili animo sunt in confessione detegenda: atque quo ad fieri possit de his instruendus fidelis.

Hisce duobus præceptis nihil prohibetur, quod prioribus non sit vetitum?

Distinctè explicateque vetantur nonnulla nono & decimo præcepto, quæ sexto & septimo explicate non prohibebantur. Nam exempli causa septimum præceptum prohibuit, ne quis iniuste concupiscat aliena, aut eripere conetur. Verba sunt Catechismi Romani quæ habent difficultatem. Quomodo enim

vetor concupiscere, quod iure legeque iusta
 assequi possum, licet hoc proximo incōmo-
 det, Qui enim vitur iure suo nemini facit
 iniuriam, vnum malim sic recognoscere.

Hoc autem vetat ne quis vllō modo con- *Vide Cate-*
 cupiscat accedere causam, occasionem aut *chismum*
 titulum ob quem iure lege assequi id posset, *Rom. ad*
 ex cuius adeptione proximo damnum im- *Parochos.*
 portari videat v. g. non licet medico opta-
 re multos fieri infirmos vt multū medican-
 do lucrum faciat. Optare proximi sui mor-
 tem, vt eius vxorem ducas, annonæ accide-
 re penuriā, vt frumenta tua recondita mag-
 no vendas.

Si hoc placet censoribus ita ponam fin *Prax. mō-*
 minus, vel ipsi quid scribendum sit de- *met. 25.*
 cernant, vel quod positum est retinebo.

Vtrumque extremorum Decalogi præ-
 ceptorum, ex peccatis ipsis, quæ in Praxi
 propter summam affinitatem simul
 ponuntur, pleniùs intel-
 liges.

P 5 DE